

Mitä jos lapsiperheen vanhempien työviikko olisikin neljä päivää?

Työajan lyhentäminen työntekijöiden näkökulmasta –seminaari 2.10.2021

Johanna Lammi-Taskula

YTT, tutkimuspäällikkö

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisen tarkastelutasoja

Globalisaatio

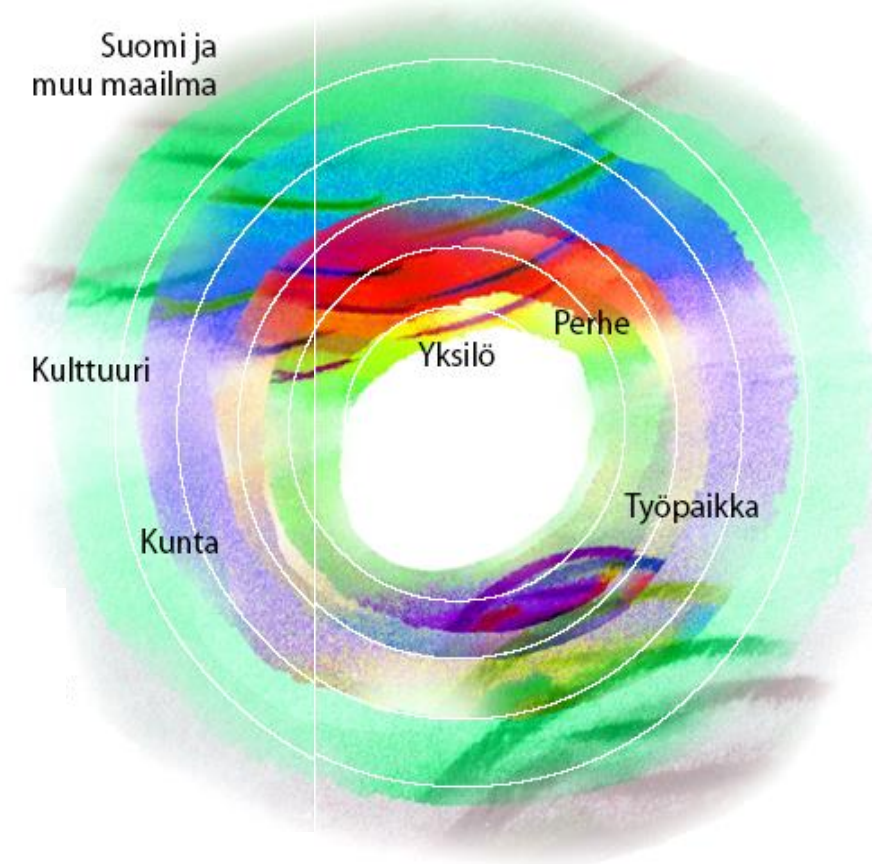
- sääntely
- monikansallinen työkuulttuuri
- työvoiman liikkuvuus

Kunta

- palvelut
- maksut ja tuet

Työpaikka

- työn organisointi
- työajan joustot
- etätyö
- luottamus
- tasapuolisuus

Yksilö

- minkälaista on hyvä elämä?
- kuinka haluan käyttää aikani?
- tiedänpö oikeuteni, uskallanko pitää niistä kiinni?
- mikä on yksilön vastuu?

Perhe

- miten arjen vastuu kodista, lapsista ja muista perheenjäsenistä jaetaan?
- mitä valintoja taloudellinen tilanne sallii?
- miten aikatauluista neuvotellaan?

Kulttuuri:

ihanteet, mielikuvat, määritelmät

- minkälainen on hyvä työntekijä?
- miten ihmisen menestystä mitataan?
- minkälainen on hyvä äiti tai hyvä isä?
- mikä työ on arvokasta?
- ovatko vanhuksat ja lapset rikkaus vai taakka?
- minkälaisia valintoja nainen voi tehdä? Entä mies?

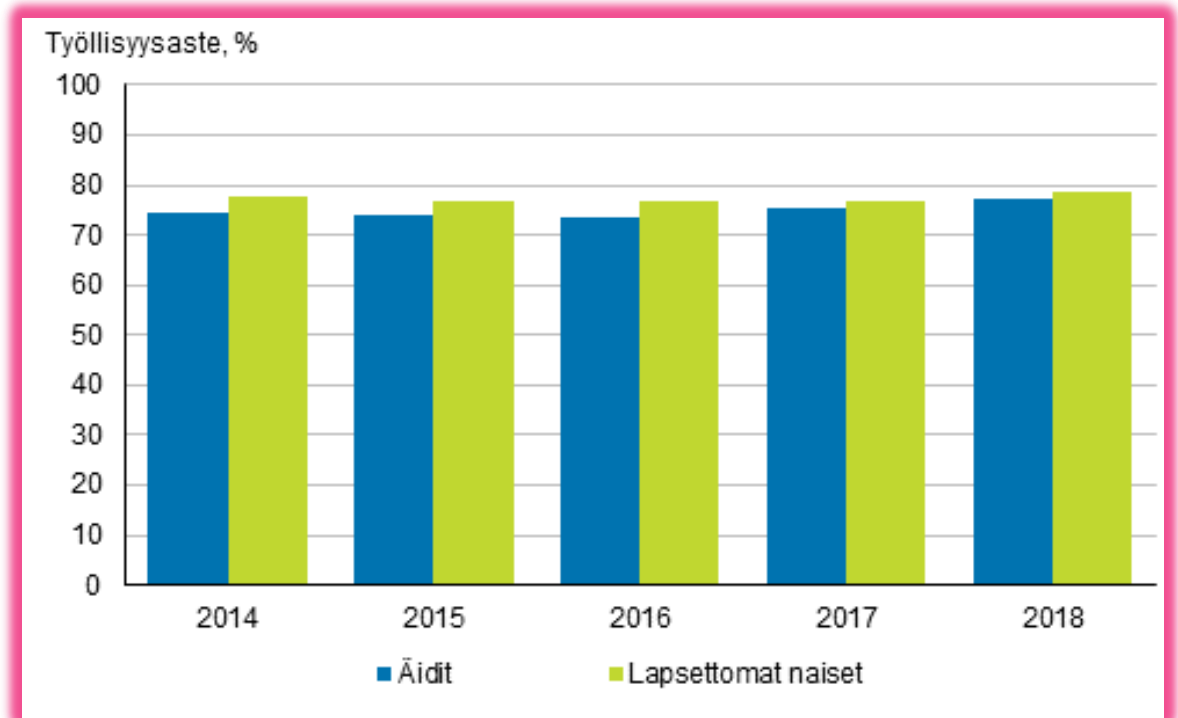
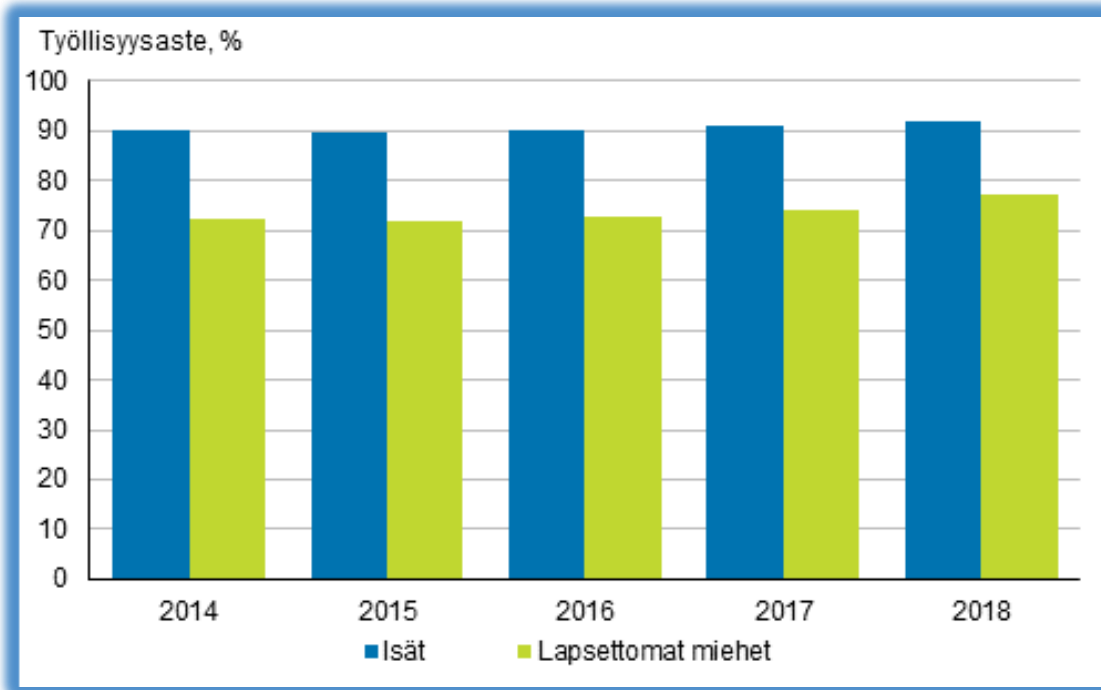
Hyvinvoinnin ulottuvuudet

- Aineelliset olot (*Having*): tulot ja varallisuus, asuinolot, työ (vastakohtana työttömyydelle), työolot, terveys ja koulutus.
- Sosiaaliset suhteet (*Loving*): suhde perheeseen, sukuun, ystäviin ja työtovereihin sekä paikallisyhteisöihin.
- Tarve liittyä osaksi yhteiskuntaa, elämä harmoniassa luonnon kanssa (*Being/Doing*): osallistuminen omaan elämäänsä vaikuttavaan toimintaan, mahdollisuus vapaa-ajan toimintoihin ja mahdollisuus mielekkääseen työhön.

(Erik Allardt 1993)

Työllisyysaste vanhemmuuden mukaan 2014-2018 (20-59 -vuotiaat, %)

Lähde: Työvoimatutkimus

Lapsiperheiden vanhempien sosioekonomisen tausta toimeentulokokemuksen mukaan, % (KTK 4.-5.lk 2017)

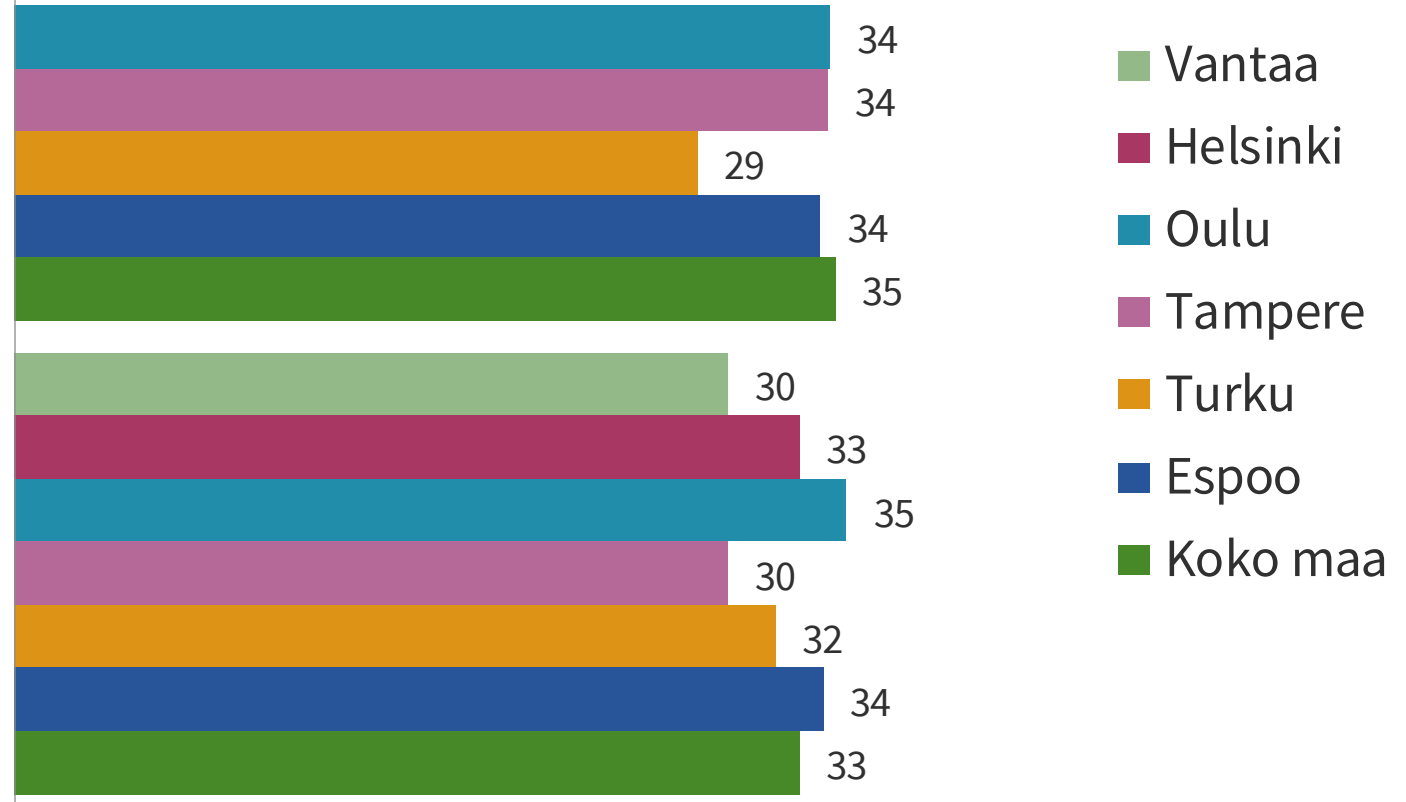
	Menojen kattaminen tuloilla	
	helppoa	hankalaa
Koulutus***		
– enintään ammattikurssi tai työpaikkakoulutus	4	7
– ammatillinen tutkinto	38	52
– ammattikorkeakoulu- tai korkeakoulututkinto	58	41
Pääasiallinen toiminta***		
– ansiotyössä	85	68
– työtön tai lomautettu	3	12
– perhevapaalla tai hoitamassa omaa kotitaloutta	5	6
– opiskelija	3	7
– eläkkeellä	1	3
– muu	2	4
Perherakenne***		
– kahden vanhemman perhe	81	62
– yksinhuoltajaperhe	19	38
Perhekoko***		
– yksi lapsi	18	18
– kaksi lasta	47	39
– kolme tai useampia lapsia	36	43
N	26 317–26 630	5 747–5 866

Vanhempi tuntee laiminlyövänsä kotiasioita työnsä vuoksi (työelämässä olevat vanhemmat), %

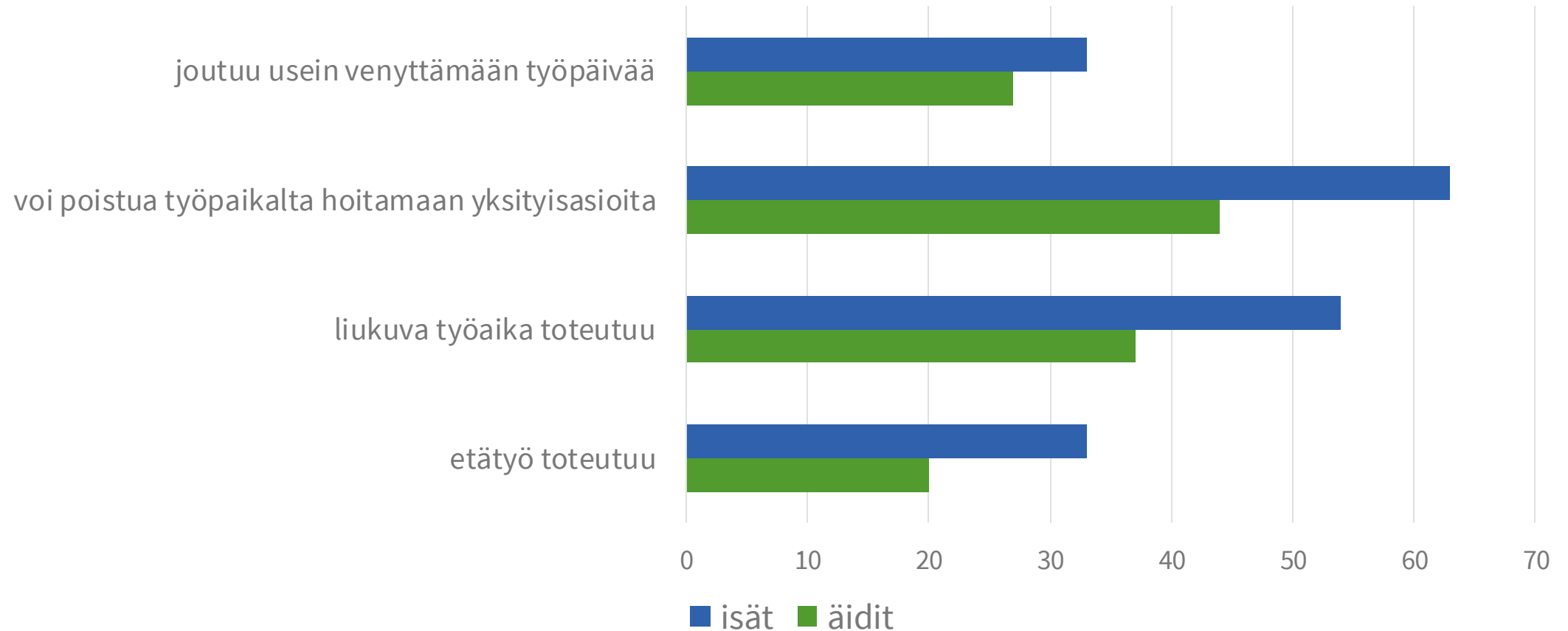
4-v lapsen vanhemmat

Kouluterveyskysely 2017:
4. ja 5. luokan oppilaiden
huoltajista 72 % kokee,
että perheellä on riittävästi
yhteistä aikaa

4.-5. lk lapsen vanhemmat

Työn ajan ja paikan joustavuus nelivuotiaiden vanhemmilla, %

Nelipäiväinen työviikko ratkaisuna?

a) neljä pidempää päivää ja viides vapaana

Aiempaa pidemmät työpäivät heijastuisivat lisääntyvänä ajanpuutteen ja väsymyksen kokemuksena, jonka vastapainona olisi yksi lisävapaapäivä viikossa.

Jos kahden vanhemman perheessä molemmat vanhemmat tekisivät nelipäiväistä työviikkoa ja pitäisivät vapaapäivän eri päivinä, lapsille järjestyisi jo huomattavasti enemmän yhteistä perheaikaa.

b) neljä normaalipituista työpäivää ja viides vapaana

Vanhempien jaksamisen kannalta neljä normaalimittaista työpäivää viikossa olisi parempi vaihtoehto, mutta ilman kompensatiota työajan lyhentäminen heikentäisi perheen toimeentuloa.

Jotta sukupuolten tasa-arvo edistyisi, nelipäiväinen työviikko tulisi olla käytössä yhtä lailla naisilla kuin miehilläkin.

Kiitos!